

Управління культури Черкаської обласної
державної адміністрації
Комунальний заклад «Обласна універсальна
наукова бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

Літературно- мистецький вернісаж Черкащини

Вип. 13

Методично-бібліографічні матеріали

Черкаси – 2015

Літературно-мистецький вернісаж Черкащини. Вип. 13 : метод.-бібліогр. матеріали / КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка» Черкаської обласної ради; уклад. Р.П. Круценко. – Черкаси, 2015. – 36 с.

Цей випуск літературно-мистецького вернісажу продовжує цикл методично-бібліографічних матеріалів, присвячених митцям, творчість яких пов'язана з Черкащиною.

У випуску увага повернута до сторінок життя і творчості ювілярів 2015 року – **Тодося Осьмачки, Григорія Діхтяренка, Ігоря Забудського, Василя Авраменка.**

Укладачі:

Р.П. Круценко
Л.Т. Демченко
І.Ф. Осауленко
Л.К. Кравченко
Т.О. Осіна

Відповідальний за випуск

К.С. Бугаєнко

Комп'ютерний набір

Л.Я. Радиш



Тодось Осьмачка
(16.05.1895 – 07.09.1962)

Скиталець вічний, перемігши втому,
Іде стежками, що ведуть в село...
Селянський син вертається додому
І Україні на плече кладе чоло.

Леонід Даценко

«Він був один такий. Його шляхом не пішов ніхто. Він не мав ні послідовників, ні учнів. Важко сказати, хто все це міг би витримати», так написав про Тодося Осьмачку автор роману-біографії М. Слабошпицький. Дійсно, усе життя його було наповнене стількома злигоднями і таким болем, ніби увібрало в себе десятки мученицьких життів.

Тодось Степанович Осьмачка – поет-імпресіоніст, прозаїк, перекладач, педагог, громадський і політичний діяч. Народився 16 травня 1895 року в с. Куцівці, нині Смілянського району. Батька Степана, здібного ветеринара, поет вважав найчеснішою в світі людиною. Від нього – фанатична любов до чесності, правдивості. Мати Ївга після народження сина втратила слух, і хоча згодом він частково відновився, Осьмачка відчував свою мимовільну провину за це. Мати зародила в його серці любов до української мови.

Незмінну любов до рідного краю Осьмачка проніс через усе своє страдницьке життя. Всі найзначніші поетичні і прозові твори його сюжетом закорінені в Черкащину. Та і як було не закохатися в чарівні, казкові місця дитинства...

Як купала мене мати
у любистку,
трусив зорі Див із лану
у колиску.
Схиляв голову весняну
голий місяць
до маленьких моїх ніжок

в купіль свіжу.
Вода з місяця збігала
на малого
ніби сріблом полоскала
тепле лоно...

Навчався Т.Осьмачка в Куцівській церковно-парафіяльній та Матусівській 2-класній школі. Закінчив Київський інститут народної освіти, вчителював. У 20-х роках вийшли його збірки поезій «Круча», «Скитські вогні», «Клекіт», якими він заявив про себе як талановитий самобутній поет-імпресіоніст. Був репресований. Переховувався у Куцівці. Як згадують односельці ходив полями, часто з книгами, був учений і дуже добрий.

1943 року Осьмачка з'являється в окупованому фашистами Львові. Після репресій 30-х років тут він знайшов можливість творити. Виходить його збірка «Сучасникам», до якої було включено твори, написані протягом 14 років протистояння з нелюдським режимом. У Львові Осьмачка вперше вдається до прози й одразу витворює прекрасну повість «Старший боярин» (1943), про яку Юрій Лавріненко писав: «Старший боярин» Тодося Осьмачки – книга, де немає пекла і де його талант дав зливу райдужного світла, гармоній, фантастики».

Згодом Осьмачка деякий час живе у Німеччині, 1947 року емігрує до США. Кінець 40-х і перша половина 50-х років для Тодося Осьмачки видалися плідними в творчому плані. Він пише свої значні твори-повісті «План до двору» (1951) і «Ротонда душогубців» (1957), у яких зобразив трагедію українського народу в 30-і роки – голодомор і репресії, видає вагомі збірки поезій «Китиці часу» (1953) та «Із-під світу», до якої увійшли поема «Поет» - видатний твір української літератури ХХ століття. Продовжує перекладацьку діяльність.

Осьмачка мандрував по світу, переслідуваний психічною хворобою – страхом розправи над ним агентами КДБ. Нестерпно пекла туга за рідною землею.

Моя тужлива Україно,
Таку тебе я полюбив,
І за одну твою сльозину
Навіки голову згубив.

Земну дорогу Тодось Степанович Осьмачка скінчив 7 вересня 1962 року у Нью-Йорку. «Відстраждав і відтворив поет знеможеної душі, - писав М.Жулинський, - поет-вигнанець, приречений на самотність і космічний відчай, великий страдник і романтичний мрійник, який звертався до свого народу, до своєї землі в надії повернутися бодай своїм словом до рідного порога».

Надії поета справдилися. Повертається він до рідного краю в своїх талановитих творах, які стали доступними українцям. У 1995 році на фасаді Куцівського будинку культури встановлено меморіальну дошку, а в сільській бібліотеці засновано музейну кімнату. 2006 року на місці, де стояла хата Осьмачки відкрито пам'ятний знак. Щороку відзначається річниця від дня народження земляка. У Куцівці відбувається лірично-поетична «Осьмачківська толока». Засновано премію імені Тодося Осьмачки.

ЛІТЕРАТУРА

Основні видання творів Т. Осьмачки

Поезії. Поеми / Тодось Осьмачка ; [передм. В. Коваленко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 369 с.

Поезії. Повісті / Тодось Осьмачка. – К. : Наук. думка, 2002. – 424 с.

Старший боярин ; План до двору : романи / Тодось Осьмачка ; [вступ. ст. С. Пінчука]. – К. : Укр. письменник, 1998. – 239 с.

Вибрані поезії / Тодось Осьмачка ; [вступ. ст. В. Поліщука]. – Черкаси : Сіяч, 1994. – 64 с.

Поезії / Тодось Осьмачка ; [передм. М. Жулинського]. – К. : Рад. письменник, 1991. – 252 с.

Про Т. Осьмачку

Коваленко, В. «...я ж себе не мислю іначе... – лише як поета...» / Валентина Коваленко // Осьмачка Т. С. Поезії. Поєми. – Черкаси, 2013. – С. 3–14.

Поліщук, В. Т. Кілька штрихів до осмислення життя і творчості Тодося Осьмачки // Поліщук В. Т. Вибране : [в 3 т.]. – Черкаси, 2013. – [Т.] 2 : Розстріляні таланти (Репресовані письменники Черкащини). – С. 106–115.

Поліщук, В. Т. Хресна дорога самотності // Поліщук В. Т. Вибране : [в 3 т.]. – Черкаси, 2013. – [Т.] 2 : Розстріляні таланти (Репресовані письменники Черкащини). – С. 90–105.

Слабошпицький, М. Утікач. Тодось Осьмачка // Слабошпицький М. 25 українських поетів на вигнанні. – К., 2012. – С. 366–402.

Жулинський, М. Тодось Осьмачка. Приречений на самотність і вигнання... // Жулинський М. Українська література : творці і твори. – К., 2011. – С. 458–473.

Піскун, О. Письменник і тоталітаризм : психоаналіт. інтерпретація прози Тодося Осьмачки : монографія / Ольга Піскун. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2010. – 262 с.

Поліщук, В. Т. Осьмаччині Черкаси // Поліщук В. Т. Про класиків, неокласиків і сучасників. – Черкаси, 2007. – С. 271–274.

Історико-літературні, теоретико-літературні й мовно-стилістичні аспекти творчості Тодося Осьмачки : матеріали Всеукр. наук. конф. з нагоди 105-ї річниці з дня народж. Т. С. Осьмачки. – Черкаси : ЧДУ, 2005. – 128 с.

Єфремов, В. С. З історії українського письменства : [Т. Осьмачка] / Сергій Єфремов // Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2013. – № 3. – С. 35–38.

Шерех, Ю. Над Україною дзвони гудуть : [Т. Осьмачка] / Юрій Шерех // Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2013. – № 3. – С. 39 – 51.

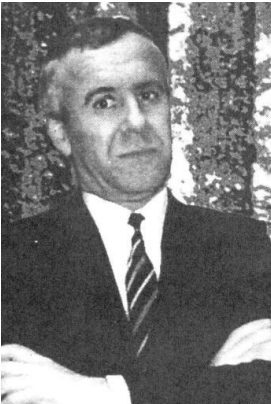
Стефанік, Ю. Тодось Осьмачка / Юрій Стефанік // Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2003. – № 3. – С. 60–67.

Горбатюк, В. «Винятково в ім'я української літератури». Дві кримінальні справи Тодося Осьмачки / Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2003. – № 3. – С. 68–100.

Слабошпицький, М. Ф. Поет із пекла (Тодось Осьмачка) : роман / Михайло Слабошпицький. – К. : Ярославів вал, 2003. – 367 с.

Шапошник, В. Там, де зростав Тодось Осьмачка : [відкриття пам'ят. знаку на місці, де стояла хата Т. Осьмачки, с. Куцівка Смілян. р-ну] / В. Шапошник // Холод. Яр. – Черкаси, 2006. – Вип. 4. – С. 275–279 : фото – 4-а с. обкл.

«Перелити Україну в слово...» Тодось Осьмачка : література і доля : бібліогр. посіб. / Упр. культури Черкас. облдержадмін., Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка ; упоряд. Н. В. Адешелідзе. – Черкаси, 2005. – 40 с. – (Черкащини славетні імена).



Григорій Діхтяренко (01.09.1950 р.)

Поетичний заживок у Григорія Юхимовича – від особливої краси уманської місцевості, де й народився він 9 січня 1950 року в с. Вільшанка в родині вчителів. Його мати – Софія Луківна народила одинадцять дітей, виростила й виховала разом з Юхимом Савовичем Діхтяренком десять синів і дочок. Їй присвоєно високе звання «Мати-героїня». Одинадцятьє дитя, синочок, немовлям померло в голодний 1947 рік. Автор книг народився шостою дитиною в сім'ї. Скільки пам'ятає, то саме життя, а ще педагоги-батьки виховували працьовитість, взаємовиручку, турботу не тільки про себе, а й про інших, прищеплювали почуття доброти, совісливості, честі, правдивості й відповідальності за доручену справу.

Закінчив Г. Діхтяренко чотири класи Вільшанської початкової і вісім Дубіївської середньої шкіл.

У 1965 році поступив на навчання до Тальнівського сільськогосподарського технікуму, а згодом закінчив і Уманський сільськогосподарський інститут (1975 р.) та Київську Вищу

партійну школу (1988 р.) отримавши кваліфікацію вченого агронома та викладача суспільних дисциплін. Працював на господарській і чиновницькій роботі у селах Чорнобаївського та Золотоніського районів.

Був обраний народним депутатом України другого скликання та брав активну участь у розробці та прийнятті 28 червня 1996 року першої Конституції України. І хоча професійна діяльність Григорія Діхтяренка пов'язана з фінансами (нині працює в управлінні Національного банку України в Черкаській області), проте українське Слово для письменника було і не лише охоронцем рідної мови, нації, України, а й духовним Богом.

Перший поетичний доробок був видрукований у Тальнівській районній газеті «Колос».

Сьогодні він автор збірок поезій «Благословляється на світ» (1993), «Віднахожу свій день» (1995), «Душа у слова на сторожі» (1996), «Розбуджені вітром» (1998), «Скиба» (2000), «Виміри» (2002), «Колесо» (2003), «Бость» (2005), художньо-публіцистичного видання «Парост» (2009), збірки оповідок «Краяни» (2011).

Нагороджений орденом «За заслуги» III ст. та «Знак пошани». Обирався народним депутатом України II скликання.

Член НСПУ з 1997 р. Лауреат обласної літературно-мистецької премії ім. М. Старицького 2012 року.

Поезія, як і музика, настроює душу людини на мінорний або мажорний лад. Хоч Григорій Юхимович Діхтяренко увійшов у свою зрілість через гіркі розчарування, болісні роздуми над пережитим і пройденим, загальний настрій першої його поетичної книжки «Благословляється на світ» мажорний.

Помітний слід мисляча людина може полишити тільки наполегливою і творчою працею над собою, для людей, коли не губить доріг до простих і мудрих, життєдайних витоків, до джерел, що не замулюються: творення добра на землі, до батьківської хати, до материнської колиски.

А коли життя занесло всіх нас у безвихідь, обдарована людина, щоб не деградувати, повертається до праці біля землі, за фахом. Звідси важливий мотив: «Я вернусь до тебе, поле...

Я до вас вернуся люди». (Микола Негода, член Спілки письменників України).

Я вернусь
до тебе, поле.
І знесилені літа
принесли нажите з болем, -
ізціліть мене жита.
Я прийшов до тебе, хлібе,
і з крайцем у руках
на колінах освящаю
дні надій і віку шлях.
Я до вас вернувся, люди, -
і відбірного зерна
замість скнілої облуди
маю в злагоді сповна.

Людмила Тараненко відмічає, що Григорій Діхтяренко у всіх збірках, виданих з 1993 по 2004 рік – залишається вірним своєму кредо – писати не стільки про себе, стільки про людей, про поле, що годує усіх нас одвіку, про важкий хліборобський хліб «людські плачі», які «зосталися карбом у душі», про джерела і луки, спориші й ранні зазимки – про все, що ввійшло в його долю, що стало рідним змалечку, іще більше дороге зараз, коли літа вже хиляться до осені. Дороге і болюче:

Дивлюсь в жовті очі
ворона,
дивлюсь і примовляю:
- Нащо тобі
журба нескорена,
якої вдосталь маю?

(Збірка «Розбуджені вітри»).

У збірці «Душа у слова на сторожі» поет осмислює основні проблеми, тривоги і надії нелегкого складного суперечливого часу.

Поетичний погляд на світ у нього не привнесений, він з ним народився. Ще в шкільні роки відчув потребу в осягненні Таїни слова.

Головна тема збірки, як і всієї творчості громадянська.

Сміхослізний день,
Хмуротінна ніч
Обручем пісень
Покотила клич,
Щоб усім єством
Крикнув з росту літ:
- Я із Божеством, -
в слові Брунькоцвіт!

Непідкупна любов до рідного краю, матері Вітчизни, щире прагнення очиститися від вчорашнього, нав'язаного суспільству, лицемірство, намулу минулих літ.

Його поезія, агронома за фахом і досвідом, громадянського діяча, дає достатньо підстав саме до таких попередніх висновків.

Не зрікаюсь жодного слова,
що мовило серце.
В душі не із висівок полова,
а долі моєї вірші.

Вростаю в землю.
Святий хліб
беру у зашкарублі руки.
Цілую землю.
Тягар бід
несемо разом –
і ослабіли муки.

Орю я землю.
борозну
кладу поміж стежками...
Думки розбуджую
від сну
і жду
благословення мами.

(Збірка «Віднаходжу свій день»)

Збірка поезій «Розбуджені вітри» засвідчує творче зростання поета. Тут – своє глибоке розуміння нинішнього неспокійного часу, гостросоціальних проблем.

А яблуня цвіла
та не вродила.
А з яблуні зійшла
лиш квіту сила
і впала на коріння
білим голосінням...

Стояла мама
мовчки в сінях
і тихо думу
все журила...
А яблуня цвіла
та не вродила.

Небайдужість до протікання кожного дня, співпереживання, вміння побачити і відчутти чиєсь горе, чутливість до чужої сльози, - складається враження, що для поета чужих сліз взагалі не буває:

Поважчала душа
не від об'їдків,
якими після панства
завалені столи.

Поважчала душа,
бо стала свідком,
як люд
перевзують в постолі.

Поважчала душа,
бо де подіти
і біль,
і піт сільський
і душу нічим обігріти...
Поважчала душа
на плач людський.

До книжки поезій «Скиба» увійшла громадянська, філософська лірика, в якій автор засвідчує духовну спадкоємність поколінь, нерозривний зв'язок людини з рідною землею, відтворює незабутні сторінки минулого, своє дитинство, освячує материнство.

Філософські шукання істини у Григорія Діхтяренка обумовлені його спраглим пізнанням світу. Як сам поет зізнається в одному з віршів:

І я в оцім
убоному житті,
як птаха, не боюся
натомити крила...

Чутлива здатність вловлювати відтінки найменших змін у природі, бачити за найзвичайнісінькими речами незвичайне і вміння його пояснити, ненав'язливо донести до читача свою думку, - поділитися нею, як окрайцем хліба у голодні роки, - притаманні поету.

Пропонована книга «Парост: родовід, філософія життя і творчості» – це поривання в глибину сторіч, аби віднайти родинне коріння й відповісти сьогоденню і майбутньому: що ти за поріддя? Із далеких віків пращури подають нам мудрий урок моральності й висвічують ту височину, якої прагне кожна людина на життєвому шляху. Бо глибоко пізнати себе, не знаючи свого роду, неможливо.

Коли задумувалася ця книга Григорій Діхтяренко звернувся до батька, матері, сестер і братів з проханням, щоб кожен написав свої пригадки, а батько й мати своїми спогадами здійснили часовий зв'язок між пращурами родів і сьгоднішніми поколіннями. Опрацювавши спогади рідних, які в кінцевому варіанті оформилися в книгу про родовід, і книга вийшла заповітною.

«Такі книги вчать, як стати українцем, гідним поваги в світі. Як стати доброю людиною». (В. Захарченко, письменник, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка).

В збірці бувальщин «Краяни» оповідається про життя і долі людей села Вільшанка, де народився митець. У кожній билиці розкривається психологія краян, спосіб їхнього мислення.

Г. Діхтяренко пише: «У рідному оселку навіть осінньо-зимовий холод особливий і дихається тут не так, як у місті. Світло. Вільно. Ідем і думаєм: отут-то – справжня воля. Тут зору – простір, душі – політ».

Тут із вуст не сходять, а біжать, воркуючи, рядки із «Саду божественніх пісень» Григорія Сковороди:

Гей, поля, поля зелені,
Зелен-квітом оздоблені!
Гей, долини і балки,
І могили, й пагорбки!
Гей, ви, вод потоки чисті!
Береги річок трависті!

«Своїм життям, - говорить митець, - прагну передати нащадкам ту високу гідність, якої навчили мене предки і яку сповідаю усе земне буття.

І віддати усе це хочу через Слово, бо Слово, увічне у строфі, є володарем усього, вивищується над усім...»

ЛІТЕРАТУРА

Основні видання творів Григорія Діхтяренка

Благословляється на світ / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : Сіяч, 1993. – 81 с.

Віднаходжу свій день : поезії / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : Реал, 1995. – 110 с.

Душа у слова на сторожі : поезії / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : б. в., 1996. – 96 с.

І на рушник стаю зі словом : [поезії] / Григорій Діхтяренко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 1997. – № 7. – С. 25–26. – Зміст : «Дай простору очам...» ; «Ніч. Тьмариться світ...» ; «А сміху мало...» ; «Молитися Богу мене ніхто не вчив...» та ін.

Розбуджені вітри : поезії / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : Сіяч, 1998. – 80 с.

Скиба : поезії / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : Сіяч, 2000. – 108 с.

Виміри : поезії / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : Брама, 2002. – 100 с.

Колесо : [поезії] / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : Брама, 2003. – 87 с.

[Поезії] / Григорій Діхтяренко // Письменники Черкащини : вибр. твори : [в 2 кн.]. – Черкаси, 2007. – Кн. 1. – С. 138–168. – Зміст : Марко ; Із потаємної закутини душі ; Сповідь Баби Біласі ; Біжу за метеликом слова ; Брама та ін.

Душа у слова на сторожі : [автобіографія] / Григорій Діхтяренко // Письменники Черкащини : вибр. твори : [в 2 кн.] – Черкаси, 2007. – Кн. 1. – С. 133–137.

Парост : родовід, філос. життя і творчості / Григорій Діхтяренко ; [ред. Г. П. Білоус]. – Черкаси : Брама-Україна, 2009. – 599 с. : фот.

[Твори] // Криничка : антол. творів письм. Черкащини для дітей та юнацтва : в 2 т. – Черкаси, 2009. – Т. 2. – С. 144–147. – Зміст : «Ой, як часто мені сниться та сільська криниця...» ; «Тополиним пухом замело...» ; «Дай простору очам...» ; «Учися вірити в людей...» та ін.

Краєни : бувальщини одного села / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2011. – 381 с.

3 книги «Живиця» : [поезія] / Григорій Діхтяренко // Холод. Яр : часопис. – 2012. – № 2, кн. 1. – С. 123–130.

Бувальщини одного села / Григорій Діхтяренко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2011. – № 3. – С. 4–10.

«У вас я повторююсь нащадки» : [автобіографія] / Григорій Діхтяренко // Коваленко В. М. Роду криниця віща. – Черкаси, 2014. – С. 286–292.

Про життя і творчість Г. Ю. Діхтяренка

Безуглий, В. У трьох рядках – уся філософія життя : [творчість поета] / Безуглий В. // Нова Доба. – 2005. – 27 груд. – С. 15.

Власенко, Н. На світ дивлюся я душою : [про кн. Г. Діхтяренка «Благословляється на світ»] / Власенко Н. // Черкас. край. – 1994. – 28 лип. – С. 4.

Дробний, І. Колесо долі нашої : [теми і мотиви поезії Г. Діхтяренка] // Дробний І. За пагорбами літ : поезія... – Черкаси, 2006. – С. 429–435.

Те саме // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2004. – Вип. 2. – С. 256–260.

Захарченко, В. Життєвий вектор на добро, або слово од Вільного Птаха : [про кн. Г. Діхтяренка «Парост»] / Василь Захарченко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2008. – № 1. – С. 269–272.

Коваленко, В. М. Григорій Діхтяренко : коротко про письменника // Коваленко В. М. Роду криниця віща : посіб. для 5–11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – Черкаси : [Чабаненко Ю. А.], 2014. – С. 285.

Діхтяренко, Г. Книжка, яку розхватало село : [бесіда з черкас. письм. Григорієм Діхтяренком про книги «Парост» і «Краяни» / записала Лариса Соколовська] // Черкас. край. – 2011. – 21 груд. – С. 17.

Дробний, І. С. «Поважчала душа на плач людський...» : [філософ. осягнення світу Г. Діхтяренка] // Дробний І. С. Хата з лободи : автобіогр. повість. Літературні портрети краян. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2003. – С. 528–532.

Павленко, М. С. Діхтяренко Григорій Юхимович : [життя і творчість] / М. С. Павленко // Письменники Уманщини. – Умань, 2011. – С. 62–63.

Тараненко, Л. Життєва мудрість поета : [життя і творчість Г. Діхтяренка] / Л. Тараненко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2004. – Вип. 3. – С. 216–221.

Шитова, Л. Сповідь душі поета : [зб. поезій Діхтяренка Г. «Брость»] / Шитова Л. // Прес-Центр. – 2005. – 7 груд. – С. 22.

Білоус, Г. П. Діхтяренко Григорій Юхимович : [біогр. довідка] / Г. П. Білоус // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2007. – Т. 7 : Г–Ді. – С. 698.

Григорій Діхтяренко : [біогр. довідка] // Криничка : антол. творів письм. Черкащини для дітей та юнацтва : в 2 т. – Черкаси, 2009. – Т. 2. – С. 144–147.

Коваленко, В. М. Григорій Діхтяренко : [біогр. довідка] // Коваленко В. М. Роду криниця віща. – Черкаси, 2014. – С. 286–292.



Ігор Забудський (08.06.1960 р.)

Народився поет-художник у м. Черкаси, де проживає і донині. Тут пішов у середню школу №11.

Влітку дитинство проходило то на Звенигородщині (село Стебне), то на Київщині в Рокитнянському районі (село Маківка).

Там бігав курявою шляхів і стежинок, колов голі п'яти стернею, ловив в'юнів під камінням Гірського Тікича, прокидався зранку під спів горластих півнів, ходив з хлопцями рвати горох та ловити линків і карасиків у ставку. Дитинство запам'яталося як схованка загадок-таємниць.

Десятирічним хлопцем, повертаючись із заняття в художній студії Палацу піонерів, Ігор потрапив у важку автомобільну аварію і відтоді залишився прикутим до ліжка, дитинство закінчилось. Почалося інше життя.

На його плечі доля поклала важкий хрест, однак він силою віри і мужністю зумів перебороти труднощі, знайшов у собі сили бути!

Закінчив у 1977 році із золотою медаллю середню школу. Далі свої художні знання здобував у Московському заочному народному університеті мистецтв на факультеті образотворчого мистецтва.

Замкнутий у квартирі домашньої кімнати, він одержимо взявся освоювати інші простори – духовні, творчі.

Години роботи над малюнком урізноманітнював віршованими пробами російською мовою.

1982 рік порадував майбутнього письменника першими друкованими публікаціями в місцевій пресі. Через відому письменницю Валентину Кузьменко-Волошину Ігор знайомиться з черкаським письменницьким колом.

Перше вагоме визнання поетичних спроб Забудського приходить у 1984 році з Ленінградськими публікаціями в журналі «Аврора». Згодом його друковане слово з'являється і в часописах «Вітрила», «Кроки» та в газеті «Молодь України».

Це визнання стимулює до творчої праці, активізує молодого митця. З 1986 року він працює літконсультантом у газеті «Молодь Черкащини», ведучим поетичної рубрики «Соло», редактором літературного додатку «Дніпряни» та двох альманахів Черкаської молодіжної поезії «ЧП-89», та «ЧП-90». З 1995 року працює художником в прес-центрі Ват «Азот».

У 1998 та 2000 роках видані перші книги поета російською («Постижение») та українською мовами («Лісова прем'єра»). За книгу «Завтра моє» (2003) письменник відзначений літературною премією «Берег надії» імені Василя Симоненка.

В 2005 році за допомогою друзів видав альбом графічних робіт «Ігор Забудський: 140 кольорових картин в унікальній кропінткій техніці – перо і кольорова туш».

У 2008 році Забудський отримує премію «Філантроп-2008» - це єдина в світі нагорода, яка присуджується людям з обмеженими можливостями за видатні досягнення інвалідів в галузі культури і мистецтва.

В цьому ж році виходить збірка «Малюнки долі», в 2010 – «Подолання», 2011 – «Твоя присутність».

Кожна нова книга поета-художника – це малюнки долі не тільки в поетичних рядках, а і в картинах, створених унікальною технікою – перо та кольорова туш.

Книга «Малюнки долі» - це автобіографічний роман у віршах, де з філософською розважливістю і грайливістю сильної особистості описана історія людини особливої трагічної долі, але людини могутньої і щасливої.

Найбільше щастя – повноти буття,
Наввипередки – бігти з власним часом,
Щоб головним було не каяття,
А щоб душа на диво спромоглася.

Так він висловив мету свого життя, коли як жертва автопригоди довгий час зависав між «бути» і «не бути», зовсім не вміючи рухатися самостійно.

Вихоплюючи із своїх можливостей все по краплині, Ігор Забудський формував свій людський і мистецький талант, який виявився у поезії і живопису паралельно. І там і там у його творчості домінують ліс, найчастіше сосни.

Можливо саме тут росте душа,
Коли вбирає силу звіробою,
Сосни коріння, вибрики лошат
Й шуліки зір, щоб вирости собою!

В збірці поезій «Твоя присутність» - вірші присвячені жінкам. «Моїм музам», каже автор. А музи – то жінки, котрі підтримують його в житті.

Автор зізнається: муз у нього багато. Це і мама, і жінки, яких кохав, і навіть... кохані сосни. Писав же вірші протягом останніх 20 років.

Одна з муз Забудського – банкір і поетеса Любов Рисятова каже: книжку треба зробити «посібником для чоловіків», аби не забували, які слова слід говорити жінкам».

«Вихід кожної книжки Ігоря – справжнє явище в духовному і культурному житті Черкащини та України, - зауважив під час презентації літературознавець, професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького Василь

Пахаренко, - бо кожна книжка – це не просто збірка віршів, а мистецький шедевр».

Яке духовне коріння тримає Ігоря на землі, живить, зрощує? Творчість, друзі. І все-таки найперша його опора – його родина. Батьки – Ліна Марківна та Володимир Васильович, брат Вячеслав.

В Ігоревій мудрості значна дешиця їхньої, в його таланті – їхній дар, Ігореві ноги – їхні ноги. Вони – та життєдайна нить, що єднає його зі світом, і в розумінні повсякденно – побутовому, і в духовному:

Коли в руці є чашка кави,
А поруч тато, мама, брат,
Я знов на гойдалці уяви
Ковтаю мрії аромат.

Як сумно і тяжко буває йому у хвилину самоти, нічної темені. Що ж вивищує цю людину над землею, рухає її самостановлення? В одному з віршів Забудський сповідується:

Скрипи помалу, мов сосна,
Скрипи помалу,
Обмацуй небо, як вона.
Не все пропало.
На самім споді сподівань,
На самім споді
Бажання дива без вагань
Живе, та й годі.

Отже, Ігореве бажання дива, шукання, віднайдене, втрата і пошук, милування дивом – то творчість, малярська і поетична.

Ігор Забудський – поет лісу. Літературознавець В. Пахаренко пише, що в своїх книгах «Поет запрошує родинні душі помандрувати у свій улюблений часопростір – літньо-лісовий: черкаської «Соснівки» та Мошногір'я.

Яку ж таїну відкриває Ігореві природа?

Сосни торкаються неба плечима.
Ми поглинаємо простір очима.
Нас небагато в єднанні удвох.
Ніч перед нами – відчинений льох.

Десь крижаніє у Всесвіті зірка,
Що там казати, в самотності гірко.
Тільки нічого казати не треба,
Знову від нас зіривається небо.

(Збірка «Завтра моє»).

Якщо пильніше вчитатися в тексти Забудського, переконуєшся – від книги до книги він послідовно був творцем, що затято вибудовує свій власний, неповторний лісовий, піднебесний, захмарений світ.

Уже мій ліс на щастя виглядає,
Уже чекає зоряних птахів,
Уже по білих пелюстках гадає
На те, про що раніше і не смів.
Іде навчання у життєвій школі,
Життя усім вигадає свій клас...
Ми іспити складаємо із волі,
Але любов перевіряє нас.

Як стверджує народна мудрість: у щасті всі люди однакові, а нещастя в кожного своє. Пояснити цю мудрість важко, але повірити в неї можна. Та от, саме індивідуальне горе допомагає Забудському творити свій, абсолютно не схожий на інших образний світ.

Я бажаю, щоб спогад не стерся
Про усі наболілі знання,
За який переплачено серцем
На шляхах, де життя навманя,
Боже мій, збережи мою згадку
Про усі недовершені сни...

Всі книги Забудського одразу знайшли свого вдячного читача, це вчителі, інженери, науковці, пенсіонери, управлінці, військовики, насамперед – молоді люди, захоплені відкриттям світу, пошукам себе. Зрештою, ці книги стали літературним (професійно-творчим) паспортом митця – його було в 2000 році одноставно прийнято до Національної Спілки письменників України.

ЛІТЕРАТУРА

Основні видання творів І. В. Забудського

Летописец : [стихи] / Забудский И. // Макеев В. Друзьям / Макеев В., Забудский И. – Черкаси, 1997. – С. 15–34.

Постижение : поезии / Игорь Забудский. – Черкаси : Сіяч, 1998. – 176 с. : ил.

Лісова прем'єра : поезії / І. В. Забудський. – Черкаси : Відлуння-Плюс, 2000. – 60 с.

Завтра моє : поезії / І. В. Забудський. – Черкаси : Брама, 2003. – 140 с.

Ігор Забудський [Образотворчий матеріал] : альбом [репрод. лісових пейзажів Подніпров'я] / І. Забудський ; [ред. В. В. Забудський]. – Черкаси : Брама, 2004. – 176 с. : іл.

[Поезії] / Ігор Забудський // Письменники Черкащини : вибр. твори : [в 2 кн.]. – Черкаси, 2007. – Кн. 1. – С. 231–248. – Зміст : Завтра моє ; Осягнення ; Солодкий біль ; Вигадка ; Мамі.

«Життя моє – ліс» : [автобіографія] / Ігор Забудський // Письменники Черкащини : вибр. твори : [в 2 кн.]. – Черкаси, 2007. – Кн. 1. – С. 223–230.

Малюнки долі : [автобіогр. роман у віршах] / І. В. Забудський ; [передм. О. Мороза]. – Черкаси : Вертикаль, 2008. – 163 с.

Відчини своє серце : [оповідання] / Ігор Забудський // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2009. – № 1. – С. 267–282.

Подолання : [поезії] / Ігор Забудський ; [післямова Н. Горішної]. – Черкаси : Вертикаль, 2010. – 131 с.

«Бульвар Шевченко» : [вірші] / Ігор Забудський // Холод. Яр : часопис. – 2013. – № 1. – С. 43.

Про життя і творчість І. В. Забудського

Вишеславський, Л. Барви черкаського лісу : [про книгу І. Забудського «Постижение»] / Вишеславський Л. // Літ. Україна. – 1999. – 25 берез. – С. 6.

Лисенко, С. Найбільша любов художника і поета Ігоря Забудського / Лисенко С. // Вечірні Черкаси. – 2006. – 14 черв. – С. 14.

Поліщук, В. Т. Про Ігоря Забудського і його поезію : роздум над збіркою «Лісова прем'єра» // Поліщук В. Т. Про класиків, неокласиків і сучасників. – Черкаси, 2007. – С. 332–334.

50 років від дня народження поета і художника І. В. Забудського // Календар пам'ятних дат Черкащини на 2010 рік. – Черкаси, 2009. – С. 30–34.

Синьоок, Г. А. Сквородинівські мотиви у творчості Ігоря Забудського / Синьоок Г. А. // Григорій Скворода. Інтерпретації : зб. наук. пр. / відп. ред. : В. Т. Поліщук, Ю. В. Тимошенко. – Черкаси, 2003. – С. 186–192.

Синьоок, Т. Філософське світосприймання Арсенія Тарковського та Ігоря Забудського : точки дотику у контексті української культури / Синьоок Т. // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2004. – Вип. 57. – С. 57–63.

Пахаренко, В. Бажання дива : [творчість І. Забудського] / Пахаренко В. // Забудський І. Лісова прем'єра. – Черкаси, 2000. – С. 3–6.

Художник : душа і доля : [про черкас. поета і худож. І. Забудського] // Черкас. правда. – 1989. – 27 квіт.

Щербенко, Л. Вірші про жінок Ігор Забудський писав 20 років : [про зб. поезій «Твоя присутність»] / Леся Щербенко // Акцент. – 2011. – 26 окт. – С. 7.

Ігор Забудський : [біогр. довідка] // Криничка : антол. творів письм. Черкащини для дітей та юнацтва : [в 2 т.]. – Черкаси, 2009. – Т. 2. – С. 268–271.

Білоус, Г. П. Забудський Ігор Володимирович : [біогр. довідка] / Г. П. Білоус // Енциклопедія Сучасної України. – К., 2010. – Т. 10 : 3–ЗОР. – С. 33.

* * *

Барабаш, Т. С. Літературна Черкащина. Поетична творчість Л. Солончук, І. Забудського : розробка уроку укр. лри : 10 кл. / Т. С. Барабаш // Пед. вісн. – 2013. – № 1/2 – С. 58–61.



**Василь Авраменко
(22.03.1895 – 06.05.1981)**

В пантеоні славетних митців Черкащини яскраве місце посідає ім'я видатного українського хореографа, танцівника, режисера Василя Авраменка.

Відомий композитор і диригент Олександр Кошиць, так окреслив працю В. Авраменка: «Мало бути балетмейстером. Треба ще знати душу народу, його історію, його пісню, його побут... У Авраменка все суто національне, так кондексовано національне, так сміливо і гордо зроблене, що коли дивитися на нього, то поневолі захоплення заставляє швидше працювати серце і відчуваєш, що за плечима виростають крила національної гордості».

Народився майбутній хореограф 22 березня 1895 року в селищі Стеблів Корсунь-Шевченківського району на Черкащині в багатодітній родині. Рано залишився сиротою, виховувався у родичів. Тому й змушений був наймитувати з десяти років. Він з дитинства любив співати українські пісні, але найбільше любив танці. Як згадують земляки, Василь, мов заморожений спостерігав, як дорослі під супровід музик танцювали польку, парাপет, грайливі танці. Та ще більше захоплювали його танці на весіллях. Все це знадобиться йому у майбутньому.

Ставши дорослим юнаком, іде слідом за старшими братами на Далекий Схід шукати кращої долі. Так він опиняється аж у Владивостоці, працює робітником у порту. Тут же вступає на вечірні учительські курси і через три роки складає іспит на народного вчителя.

Революційні події 1917 року застають його в Києві, він поринає у вир зборів, маніфестацій, з'їздів, де знаходить собі однодумців. І саме в цей час В. Авраменко переживає найкращу пору свого творчого пробудження. Він вступає до

Драматичної школи ім. М. Лисенка, де оволодіває знаннями сценічного мистецтва. Але найбільший вплив на формування майбутнього митця мали лекції педагога та хореографа Василя Верховинця. Його розповіді про красу, історію українських народних танців стали найціннішими.

Театральне життя тодішнього Києва полонило душу молодого хлопця. Великий вплив мав на нього театр Миколи Садовського, в якому виступали відомі майстри сцени: М. Литвиненко-Вольгемут, М. Заньковецька, Борисоглібська. Тоді ж він стає актором театру М. Садовського. Дебютував у ролі Першого хлопця в опері «Катерина» М. Аркаса та молодого козака в драмі «Невольник» М. Кропивницького, оформляє балетні частини спектаклів.

Внаслідок бурхливих революційних подій група артистів театру М. Садовського, серед яких був і Василь Авраменко, опиняється у Польщі. Жили у таборі інтернованих українських воїнів і місті Каліші. Саме тут Авраменко розпочинає свою мистецьку діяльність.

У важких умовах він починає організовувати першу Школу українського народного танцю. Не було приміщення, танцюристи змушені були навчатися крадькома вночі. Але скоро мистецтво українського танцю полонило всіх. Школа Авраменка стає гордістю таборян. І уже на першому прилюдному виступі своєї школи Василь Авраменко збирає овації.

У таборових спогадах занотовано: «Новизна картини, характерна оригінальність українського народного танку вразила глядачів-поляків: «Сольо селянина», «Козачок запорожський», «Козачок у виконанні дітей», «Сон Катерини» (танок композиції В. Авраменка) були покриті гучними «гарно», «біс» публіки, а виступ керівника школи В. Авраменка був правдивим тріумфом, який перейшов у бурхливі овації».

Почалися перші гастролі на території Польщі: Краків, Лодзь, Варшава. Та мріяв Авраменко про цей успіх на рідній землі. Творча діяльність хореографа у Галичині на початку 20-х років стала потужним поштовхом, який сприяв утвердженню українського народного танцю на новому рівні.

Учень і послідовник В. Верховинця, він стає гідним продовжувачем його традицій. Хореографічні композиції Авраменка відзначаються віртуозністю, драматургією, із застосуванням елементів театралізації: «Хочу наукою танцю розбудити в молоді любов до України, бажання спільної думки, української».



У 1922 році Василь Авраменко приїздить до Львова, де за підтримки ряду громадських організацій, ним було засновано першу в Галичині Школу українського народного танцю. Вперше львівська публіка побачила його вихованців (16 чоловік) на театральній сцені міста. Ці виступи мали форму лекцій-концертів, де популярно викладався огляд народної хореографії. Учні демонстрували елементи танцювальних рухів, постанови. В репертуарі були танці «Козачок», «Коломийка», «Великодній хоровод», а також «Чумак» у виконанні самого майстра. Львів'яни гаряче вітали його та всіх учасників.

З трупю В. Авраменко об'їжджає міста: Тернопіль, Станіслав, Коломию, Дрогобич.

Розбудивши Галичину, хореограф засновує свої школи на Волині, Поліссі, Холмщині. Створена ним школа у м. Луцьку, наприклад, налічувала 100 учнів. А всього за 10 місяців на Волині з'явилося 5 шкіл. Виступи вихованців користувалися великим успіхом.

Немилосердна доля гнала В. Авраменка чимраз далі від України – Чехія, Німеччина, згодом – Канада. Уникаючи переслідувань, хореограф змушений був емігрувати до Канади в 1925 році. Показати світу красу українського танку стало його заповітним бажанням. В Канаді Василь Авраменко відразу створює школу українських народних танців. Через півроку підготовлені ним українські народні танці увійшли до програми Світової вистави у Торонто.

Протягом 2-х тижнів на сцені міста щовечора виступали 80 вихованців вчителя. Глядачі були вражені самобутніми

танцями: «Журавель», «Запорозьський танець», «Чумак». Англomовна преса писала: «"Чумак" – шедевр Авраменка, перший, невпинний і непереборний його триумф, це грайлива повість про радість. Це хвацький, запальний танець невичерпної молодости, звитяжної живосили, одчайдушної волі...».

Особливо хочеться відмітити двогодинну промову Василя



Авраменка у Вінніпегу в Товаристві ім. Т. Шевченка. В ній звучав біль за нужденний український народ, за культуру, яка має дуже давні традиції, але залишається під гнітом. Ця промова була надрукована в альманаху «Кленовий лист» (Вінніпег, 1929 р.). «Хочу наукою танку розбудити в молоді любов до України, бажання спільної думки, української... Поширюйте український танок, котрий посідає творчу силу для розбудження свідомості», – писав хореограф.

«Гопак» січового молодця

Василь Авраменко тісно співпрацював з композитором Олександром Кошицем і його хором. Як писали газети – «Це було величезне видовище, яке вражало масштабністю,

колоритом та високою майстерністю... глядачів різних континентів, національностей, віросповідань».

Крім концертів у Канаді хореограф проводить «Вечори українського танцю». Англомовна преса писала: «Українці у Вінніпегу дають величавий балет – історичні і святкові танці отримують приголомшливі овації».

До 1928 року танцювальний ансамбль під керівництвом Василя Авраменка успішно виступав в Торонто, Едмонтоні, Оттаві, Мелвилі, Саскатуні.



Танець «Гречаники»

Гастролі митця по містах США, як пише громадський діяч і літературознавець Ірена Книш у своїй книзі «Жива душа народу» (Вінніпег, 1966 р.), перетворилися у великий тріумфальний похід вдовж і вперек американського континенту: «Похід українського народного танку в барвистій носі під ритм легкої, чарівної, а водночас стихійної й пориваючої своїм темпом української танкової музики. Авраменко зумів показати його з іншої зовсім сторони без «ковбаси та чарки», без вигуків і підсвітів сільського парубійки, – і нагло перед зачудованими очима українців з'явився танок легкий, повний грації і поезії рухів, пориваючий

настроєм української пісні, тужливої і пристрасної, танок, здатний задовольнити естетичні вимоги тонкого знавця, український танок у його артистичному виконанні».

У США Василь Авраменко заснував 71 танцювальну школу, виступав у різних містах і штатах. Американський президент Теодор Рузвельт запросив український танцювальний колектив виступити на головній сцені Нью-Йорка – в Метрополітен-Опера. Цей грандіозний концерт разом з хором Олександра Кошиця сколихнув Америку. Славнозвісний «Гопак» у постановці майстра глядачі зустріли зливою оплесків. Ось що писала зарубіжна преса про цей успіх: «500 танцюристів гасали вихором по величезній сцені, виконуючи «фірмову» Авраменкову «Метелицю». А тоді був «Козачок», і «Гопак колом», що вже підігріту публіку довели до кипіння».

Понад сто танцюристів вивів балетмейстер на Світовій виставці у Чикаго (1933 р.). Виступив на вшанування 200-ліття Джорджа Вашингтона у Білому домі і зачарував публіку своїм мистецтвом. Численна балетна трупа була уже зразковою у Нью-Йорку. Його хореографічні композиції наблизились до жанру балету-поєми, балету-симфонії. Поставлені майстром танці «Гонта», «Чумак», «Аркан», «Танок Довбуша», «Гречаники», «За Україну» стали класичними.

«Він вивів український народний танець із глиняної долівки, зеленої толоки золотого Поділля, херсонських степів та карпатських полонини у своїй красі перед широким світом на блискучий паркет та омріяний для кожного Бродвей», – писав учень хореографа та дослідник його творчості Іван Пігуляк.

Трупу «Балет В. Авраменка» побачили глядачі Австралії, Аргентини, Мексики, Ізраїлю, де також створювались танцювальні школи. Свій унікальний мистецький досвід танцюриста і хореографа майстер узагальнив у фундаментальній книзі «Українські народні танки, музика і стрій» (Вінніпег, 1947 р.).

Ще одним мистецьким захопленням Авраменко був кінематограф. У США він заснував українську кіностудію

звукових фільмів. В 1936-1939 роках став режисером кінострічок: «Наталка-Полтавка», «Запорожець за Дунаєм», «Маруся» та документальних фільмів. І «Наталка-Полтавка», і «Запорожець за Дунаєм» вийшли на екрани майже синхронно з однойменними кінофільмами режисера Івана Кавалерідзе в Україні. А фільм «Тріумф українського танку» (1954 р.) був показаний в багатьох країнах світу і став енциклопедією української хореографії. Матеріали до нього режисер збирав і монтував майже 25 років.

Василь Авраменко був великим патріотом України. Своім мистецтвом прославляв її у танцях. Все життя мріяв повернутися на батьківщину... В заповіті просив, щоб його прах поховали у Стеблеві, коли Україна стане незалежною державою. Волю майстра було виконано – в травні 1993 р. прах митця перепоховали біля могили батьків.

Черкащина гідно пошановує пам'ять про свого видатного земляка. Щороку на Корсунь-Шевченківщині проходять хореографічні свята, фестивалі, конкурси. Далеко за межами Черкащини знають про Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії ім. В. Авраменка «Гопак». Створена музейна експозиція в історичному музеї Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника. У Стеблеві встановлено пам'ятник В. Авраменку, а одна із вулиць носить його ім'я. Архів майстра переданий в Україну завдяки зусиллям мецената і видавця із США Мар'яна Коця.

Василь Авраменко – сільський хлопець із Стеблева, навіть здобувши світову славу, жив і творив для України. І всьому світу показав красу українських народних танців.

ЛІТЕРАТУРА

Авраменко, В. Українські національні танки, музика і стрій / В. Авраменко. – Вінніпег, 1947. – 80 с. : іл.

* * *

Волков, М. Авраменко Василь Кирилович (1895 – 1981) // Волков М. Відомі і невідомі імена. – Корсунь-Шевченківський, 1999. – С. 30–44.

Волков, М. К. В. Верховинець, В. Авраменко в процесі утвердження експресіонізму в хореографії / М. К. Волков // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Соціально-гуманітарні науки – Черкаси, 1998. – Вип. 6. – С. 125–127.

Волков, М. Геній національного танцю / Михайло Волков. – Черкаси : Брама, 2006. – 155 с. : іл.

Наукове дослідження творчості хореографа, педагога і кінорежисера В. Авраменка, чиє ім'я занесено до книги «Золоті імена України».

Волков, М. Хореограф зі Стеблева змусив усі Нью-Йоркські газети писати про себе / М. Волков // Нова Доба. – 2012. – 4 черв. – С. 4–5.

Єсипенко, Д. Стеблівський «батько українського танцю у світі» / Дмитро Єсипенко // Прес-Центр. – 2009. – 10 черв. – С. 27.

Книш, І. Жива душа народу : (до ювілею українського танку) / Ірена Книш. – Вінніпег, 1966. – 79 с. : іл.

Книга-дослідження про життєвий і творчий шлях В. Авраменка

Коломієць, В. А. Творчий шлях Василя Авраменка і становлення та розвиток української хореографічної культури західної діаспори / В. А. Коломієць // Корсун. часопис. – 1995. – № 2. – С. 38–42.

Корсун, Л. Василь Авраменко – лицар українського танцю // Корсун Л. Еврика на все життя. – К., 2010. – С. 169–196.

Косаківська, Л. Василь Авраменко – Іван Кавалерідзе : «кінодуель» через океан / Л. Косаківська // Кіно-Театр. – 2003. – № 4. – С. 8–10.

В. Авраменко – режисер і постановник українських кінофільмів у США та Канаді.

Коць, М. Український хореограф Василь Авраменко / М. Коць // Нар. творчість та етнографія. – 1993. – № 2. – С. 46–48.

Мельник, О. «Давав лиха закаблукам» / Ольга Мельник // Укр. культура. – 2006. – № 11. – С. 32–33.

Пастух, В. Галицький слід Василя Авраменка / Віталіна Пастух // Укр. культура. – 1999. – № 3/4. – С. 32–33.

Діяльність В. Авраменка у Галичині на початку 20-х років ХХ століття.

Погребенник, Ф. Корифей українського танцю / Федір Погребенник // Нар. творчість та етнографія. – 1991. – № 2/3. – С. 80–84.

Автор висвітлює мистецтво В. Авраменка у науковій літературі.

Романчук, О. М. Василь Авраменко на Рівненщині / О. М. Романчук // Корсун. часопис. – 1996. – № 4. – С. 33–34.

Спогади учениці танцювальної школи В. Авраменка Касинії Миколаївни Черниш (Бухович).

Станішевський, Ю. Лицар, який уславив Україну / Ю. Станішевський // Культура і життя. – 1993. – 28 серп. – С. 5.

Щербатюк, О. «Метелиця» в «Метрополітен-опера» / Олександр Щербатюк // Прес-Центр. – 2006. – 15 листоп. – С. 26.

Творчий шлях В. Авраменка. Виступ його танцювальної школи у Нью-Йорку у 1931 р.

* * *

Авраменко Василь Кирилович : [біогр. довідка] // Капельгородська Н. Кіномистецтво України в біографіях : кінодовідник / Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра Синько. – К., 2004. – С. 15.

Авраменко Василь : [біогр. довідка] // Марунчак М. Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег, 1986. – С. 23.

Авраменко Василь : [біогр. довідка] // Мистецтво України : енциклопедія : в 5 т. – К., 1995. – Т. 1 : А – В. – С. 13.

Барабан, Л. Авраменко Василь Кирилович : [біогр. довідка] / Л. Барабаш // Шевченківська енциклопедія : в 6 т. – К., 2012. – Т. 1 : А–В. – С. 81–82.

Ковальчук, О. О. Авраменко Василь Кирилович : [біогр. довідка] / О. О. Ковальчук // Енциклопедія історії України : в 10 т. – К., 2003. – Т. 1 : А – В. – С. 16.

* * *

Архів Василя Авраменка – у Києві // Родовід. – 1994. – № 7. – С. 108–110.

Творчий шлях хореографа і режисера В. Авраменка. Завдяки зусиллям подружжя Іванки та Мар'яна Коців із США в 1992 р. до Києва перевезено архів митця.

Барабан, Л. Василь Авраменко – митець і громадянин / Леонід Барабан // Слово і час. – 1993. – № 9. – С. 78–81.

Міжнародна науково-практична конференція «Василь Авраменко та українська культура» відбулася в Корсунь-Шевченківському в пам'ять митця.

Білан, А. Сини повертаються / А. Білан // Укр. культура. – 1993. – № 9/10. – С. 4–5.

Перепоховання праху В. Авраменка у рідному Стеблеві на Черкащині.

Моренко, Л. Відкрито пам'ятник Василю Авраменку : [в с. Стеблеві Корсунь-Шевченків. р-ну] / Л. Моренко // Черкас. край. – 1995. – 6 черв. – С. 1.

Степенькіна, П. Колекція Василя Авраменка у фондах Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника / П. Степенькіна // Корсун. часопис. – 2008. – № 20. – С. 20–26.

Хаврусь, С. Із далеких країн до Стеблева / С. Хаврусь // Надросся. – 2006. – 11 листоп. – С. 1.

У Стеблеві Корсунь-Шевченківського району перепоховано прах видатного хореографа В. Авраменка.

Шквар, Г. Веселка Василя Авраменка над Стеблемом / Г. Шквар // Черкас. край. – 2008. – 11 черв. – С. 7.

Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії ім. В. Авраменка «Гопак».

Методичні поради

Пропонований матеріал може бути використаний бібліотечними працівниками для ознайомлення широкого кола користувачів з творчим доробком земляків-ювілярів, а також під час підготовки різних заходів як: вечорів-портретів, засідань літературно-мистецьких віталень, презентації збірок, поетичних годин, літературних посиденьок, творчих автографів, літературних круїзів, засідань клубів творчої інтелігенції, віртуальних виставок, заочних подорожей тощо.

Відзначаючи 120-у річницю від дня народження **Тодосія Степановича Осьмачки** можна провести вечір пам'яті «Хресна дорога самотності», літературний портрет «Поет із пекла», тематичний вечір «Великий страдник і романтичний мрійник», «Над Україною дзвони гудуть», «Приречений на самотність і вигнання».

Популяризуючи його творчість необхідно розкрити його фантастичну любов до чесності, правдивості, української мови, до рідного краю – Черкащини.

Відзначаючи 65-річчя **Григорія Дігтяренка** доцільно провести обговорення книги «Парост: родовід, філософія життя і творчості» за темою «Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього» та книги «Краяни» за темою «Моя земля, земля моїх батьків». Літературні посиденьки «Таїна слова Григорія Дігтяренка», літературний портрет «У трьох рядках уся філософія життя», вечір-портрет «Життєва мудрість поета» та ін.

До 55-ї річниці **Ігоря Забудського** можна організувати проведення літературних вечорів, годин, засідань літературних клубів, презентації збірок, творчі зустрічі, засідання клубу творчої інтелігенції, персональні виставки за темами: «Поетичне диво Ігоря Забудського», «Поезія – незримий дотик до душі», «Шануймо, друзі, лісу дивосвіт», «Малюнки долі», «Творчість лікує недугу», «Малюю світ своїми кольорами», «Сам я родом з Черкаського краю» тощо.

Готуючись до 120-ї річниці від дня народження **Василя Авраменка** – танцівника, хореографа, культурно-громадського

діяча в бібліотеках варто провести тематичні вечори: «Батько українського танцю у світі», «Маєстро зі Стеблева», «Лицар танцю», «Геній національного танцю», «Великий маєстро з України – наш земляк», «Чародій танцю».

Важливою складовою при проведенні заходів буде влаштування виставок-персоналій з циклу «Письменники-ювіляри – наші земляки», виставки-календарі «Ювілеї та ювіляри Черкащини», віртуальні виставки, літературні круїзи, тематичні дайджести, бібліографічні нариси, відеозустрічі.

До участі у заходах варто залучити місцевих письменників, поетів, краєзнавців, учителів, студентів, учасників художньої самодіяльності, читців.

Підвищенню іміджу бібліотеки, залученню нових користувачів сприятиме висвітлення бібліотечних заходів в засобах масової інформації, на сайті бібліотеки, шляхом запрошень, повідомлень, репортажів про заходи тощо.

Матеріал стане у нагоді для вчителів, студентів, учнів під час вивчення курсу «Літературне краєзнавство» та «Художня культура».

Підписано до друку 08.01.2014.

Видавець: КЗ «Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

18000 м. Черкаси
вул. Байди-Вишневецького, 8
електронна адреса: ounb@library.ck.ua

